

ГРАД УЖИЦЕ

ЛОКАЛНИ АКЦИОНИ ПЛАН ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ ПОЛОЖАЈА ИЗБЕГЛИХ И ИНТЕРНО РАСЕЉЕНИХ ЛИЦА ГРАДА УЖИЦА ЗА ПЕРИОД 2010 - 2013

Ужице, март 2010

1. УВОД

1.1. Уводна реч градоначелника Града Ужица господина Јована Марковића

У Граду Ужице живи по попису из 2002. Године, 83.022, а кроз активности повереништва за избегла и интерно расељена лица кроз прихватни центар је прошло 6.286 избеглих и интерни расељених лица, што је нешто испод 10 % укупног броја грађана и грађанки Ужица. Имајући у виду број људи који се третирају као избегла и интерно расељена лица, недовољан степен интеграције ове групе, као и услове у којима живе, Град Ужице је изразио спремност да учествује у решавању њихових проблема кроз дефинисање локалног акционог плана за унапређење положаја избеглих и интерно расељених лица.

Локалим акционим планом, имајући у виду статус и надлежности, Град Ужице жели да допринесе интеграцији и смањењу сиромаштва избеглих и интерно расељених лица, као и повећању знања и грађанске свести становника Колективног центра и колективног смештаја избеглих и интерно расељених лица. Град Ужице истовремено показује спремност за реализацију планова који су представљени у специфичним циљевима локалног акционог плана. У досадашњим активностима препозната је воља за решавање предходно наведених проблема, али и недовољни појединачни капацитети и ресурси. Обједињавањем свих релевантних актера у локалној заједници, кроз формрано Радно тело за управљање миграцијама Града Ужица, ствара се могућност за координацију и активно праћење проблема, као и за реализацију циљева локалног акционог плана. Коначни циљ, коме се приближавамо кроз овај акциони план, је стварање једнаких шанси и могућности и једнака права за све грађане града Ужица.

1.2. Шта је Локални план акције за унапређење положаја избеглих и интерно расељених лица

У овом документу под процесом локалног акционог планирања унапређења положаја избеглих и интерно расељених лица (ИРЛ) подразумевамо процес доношења одлука о томе које промене значајне за живот избеглих и интерно расељених лица намеравамо да остваримо у свом локалном окружењу у току предвиђеног временског периода. Тај процес се заснива на идентификовању најбољег начина ангажовања капацитета свих социјалних актера у заједници у планирању и примени плана. Локални акциони план за унапређење положаја избеглих и интерно расељених лица посматрамо као резултат процеса планирања или планску одлуку којом су дефинисани основни начини остваривања циљева развоја ове области живота локалне заједнице.

У оквиру овог документа, под избеглим и интерно расељеним лицима се сматрају сва лица која су била изложена присилном напуштању својих домова и расељавању због рата на простору бивших југословенских република и бомбардовања Косова и Метохије и она лица која су у међувремену стекла статус грађана Републике Србије, али и даље имају нерешене егзистенцијалне проблеме настале у току избегличког статуса.

Локални акциони план за унапређење положаја избеглих и интерно расељених лица настао је као резултат учешћа у пројекту Подршка институцијама Владе Републике Србије које су надлежне за избегла и интерно расељена лица. Општи циљ пројекта је

поналажење решења на нивоу државе која ће пружити подршку Влади Републике Србије да на ефикасан и одржив начин одговори на потребе избеглих и ИРЛ.

1.3. Стратешки оквир

Стратешки оквир пројекта одређен је у складу са политиком и правцима деловања, дефинисаним Националном стратегијом за решавање питања избеглих и интерно расељених лица и другим националним стратешким документима од значаја за ову област. У циљу координираног рада, коришћења научених лекција и најбољих пракси, овај пројекат усима у обзир постојеће пројекте изградње капацитета на локалном нивоу, а нарочито оне које су у домену социјалне, економске и стамбене политике. Креирање и спровођење локалних акционих планова овде се третира као део ширег механизма смањења сиромаштва и социјалне искључености осетљивих друштвених група.

Локални акциони план за унапређење положаја избеглица и ИРЛ доноси на период од четири године, са детаљном разрадом активности за 2010 и 2011. годину.

Процес израде Локалног акционог плана за унапређење положаја избеглих и ИРЛ у Граду Ужицу заснива се на интерактивном приступу чије су основне методолошке карактеристике да је:

- Локални- спроведен је у локалној заједници и уважава локалне специфичности;
- Парцитипативан – укључио је различите битне актере процеса друштвено организоване подршке избеглим и интерно расељеним у локалној заједници;
- Утемељен на реалним околностима, расположивим ресурсима и потербама за унапређење положаја избеглих и ИРЛ;
- Прилагођен ситуацији у локалној заједници, актерима и позитивној промени којој се тежи;
- Користи савремене методе планирања и анализе свих важних елемената потребних за доношење одлука;
- Подстиче одговоран однос различитих друштвених актера у локалној заједници.

За потребе процеса, прикупљање основних података о положају и потребама избеглих и ИРЛ града Ужица, коришћени су следећи извори: Статистички податци, попис 2002. , састанци са локалним актерима, различити извештаји и податци Комесаријата за избеглице, повереништва и други доступни податци релевантних организација и институција.

1.4. Захвалност учесницима/цама у процесу локалног акционог планирања

Саветодавно тело градоначелника за социјалну и дечију политику је на свом другом састанку предложило формирање Радне група за управљање миграцијама чији је задатак да изради Акциони план за решавање проблема избеглих и интерно расељених лица. За координатора радне групе је именован Владан Синђић, председник Грађанске читаонице „Либерграф“, а за његовог заменика Славимир Николић, повереник за избеглице Града Ужица.

На први састанак радне групе, који је одржан 10.12.2008. године у малој сали Скупштине Града Ужица, позване су све значајне институције и организације које се баве проблемом избеглих и ИР лица, и за чланове радне групе именовани су:

1. Божо Вуковић	НВО-Грађанска читаоница „ЛИБЕРГРАФ“
2. Јелена Радибратовић	Национална служба за запошљавање –Филијала Ужице
3. Снежана Мисаиловић	Колективни центар „Забучје“
4. Славимир Николић	Повереник за избеглице Града Ужица
5. Росанда-Лола Ђурић	Центар за социјални рад
6. Владан Синђић	НВО-Грађанска читаоница „ЛИБЕРГРАФ“
7. Радослав Петронијевић	НВО-Грађанска читаоница „ЛИБЕРГРАФ“
8. Славица Павловић	Црвени крст Ужице
9. Зоран Филиповић	Регионални центар за професионални развој запослених у образовању

1.5. Принципи Радне групе

Радна група је усвојила следеће принципе, су поштовани у изради и имплементацији Акционог плана.

ПРИНЦИПИ ПРОЦЕСА:

Отворена „транспарентна“ консултација у припремању плана,
 Демократско одлучивање
 Дугорочна перспектива
 Ефикасност (економичност)
 Реалистички приступ и једнакост у доступности и пружању услуга
 Партнерски приступ у развоју услуга
 Мултидисциплинарни и међусекторски приступ
 Специфични, мерљиви, реални и оствариви циљеви

ПРИНЦИПИ УСЛУГА:

Одрживост пружања услуга
 Једнакост и фер односи у доступности и пружању услуга
 Партнерство у пружању услуга

Захваљујемо се свим члановима /ицама радне групе на учешћу у процесу планирања. У различитим фазама рада, стручну подршку процесу локалног акционог планирања и израде финалног документа пружио је Комесаријат за избеглице и ИОМ.

2. САЖЕТАК-РЕЗИМЕ

У 2010 години спровешће се Локални акциони план за избегла и интерно расељена лица на територији Града Ужица.

Основни циљ примене Локалног акционог плана јесте да дефинише циљеве који би се заснивали на свеобухватној анализи стања и укључивање у све сегменте живота избеглих и интерно расељених лица у граду Ужицу.

Локални план је заснован на кључним принципима и садржи основне смернице за побољшање услова живота у локалној заједници избеглих и интерно расељених лица уз подршку републичких и локалних власти. Он се заснива решењу стамбеног проблема као

и побољшању стамбених услова живота избеглих и интерно расељених лица са КиМ. Све ове активности би требало да се спроведу у граду Ужицу од 2010 до 2013, што ће довести до побољшања и унапређења положаја ове популације у локалној заједници.

2.1. Општи циљ

Унапређен социјално - материјални положај избеглих ИРЛ у граду Ужицу путем спровођења целисходних и одрживих програма за подстицање и убрзање њихове интеграције у локалну заједницу.

2.2. Специфични циљеви:

1. Обезбеђивање правних и финансијских услова за решавање стамбених проблема, од 2010 до 2013 године
2. Економски оснажити избегла и интерно расељена лица и подићи ниво њихове конкурентности на тржишту рада кроз развој програма за запошљавање и самозапошљавање
3. Пружање бесплатне правне помоћи за избегла и интерно расељена лица.

ПОГЛАВЉЕ 1

3. ОСНОВНИ ПОДАЦИ О ГРАДУ УЖИЦУ

3.1. Основни подаци

Званични назив:	Град Ужице
Стари називи:	Саредунум (римски)
Површина:	km ²
Популација (2002)	
- ужа градска област:	55 025
- шира градска област:	83 022
- густина:	ст./km ²
Надморска висина:	411 m
Часовна зона:	UTC+1 (CET) (Летње време: UTC+2 (CEST))
Прво помињање:	09.10.1329
Дан града:	9. октобар
Градови побратими:	Велес Македонија Касино Италија

	Курек Русија Љутомер Словенија
--	---

3.2. Положај

Покрајина:	Централна Србија
Управни округ:	Златиборски
Општина:	Ужице
Географске координате:	43° 51' 21" с.г.ш. 19° 50' 28" и.г.д.

3.3. Град Ужице на мапи Србије

3.4. Ознаке града

Ауто ознака:	UE
Позивни број:	031
Поштански број: - за делове града:	31000 31102,31103,31104,31105, 31106,31107,31108,31109

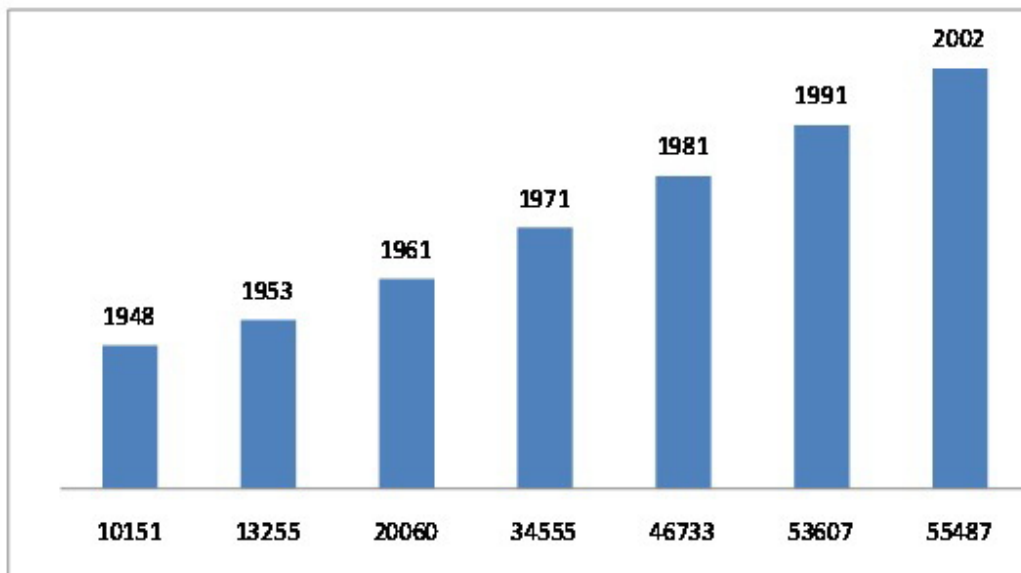
3.5. Политика

Градоначелник:	Јован Марковић (ДС)
Владајуће странке:	ДС-Г17+-СПО-СПС
Тренутна власт формирана:	22.07.2008.
Последњи избори:	11.05.2008.

3.6. Званична адреса града Ужица

Адреса:	Димитрија Туцовића 52 31000 Град Ужице
Телефон:	(031) 590-190 513-499
Интернет страна:	www.graduzice.org
Електронска пошта:	uprava@opstinauzice.org.yu

3.7. Демографија

3.8. Основни подаци о становништву према старосној и полној структури*

	Пол	Укупно	0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39
	У	83022	3538	4371	5149	5738	5741	5632	5714	6020
	М	40660	1776	2270	2631	2948	2916	2784	2779	3006
	Ж	42362	1762	2518	2518	2790	2825	2848	2935	3014

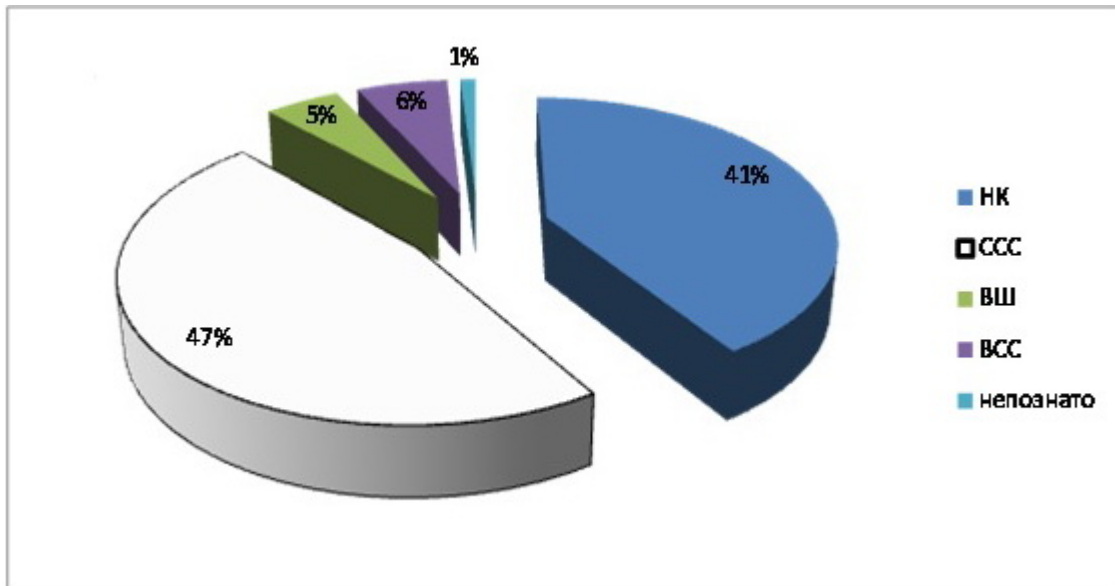
40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75-79	80-84	85+	непознато
6570	7466	6244	4040	4709	4628	3716	2185	829	268	464
3156	3743	3130	1989	2304	2056	1663	878	312	108	211
3414	3723	3114	2051	2405	2572	2053	1307	517	160	253

* Републички завод за статистику, Општине у Србији 2007, Београд 2007

3.9. Структура становништва према етничкој или националној припадности према попису из 2002.године

Срби	53.333	97,47%
Црногорци	233	0,42%
Југословени	136	0,24%
Хрвати	79	0,14%
Македонци	41	0,07%
Роми	40	0,07%
Муслимани	39	0,07%
Мађари	22	0,04%
Словенци	18	0,03%
Руси	16	0,02%
Словаци	5	0,00%
Бошњаци	4	0,00%
Буњевци	3	0,00%
Чеси	1	0,00%
Украјинци	1	0,00%
Русини	1	0,00%
Румуни	1	0,00%
Немци	1	0,00%
Албанци	1	0,00%
непознато	257	0,46%

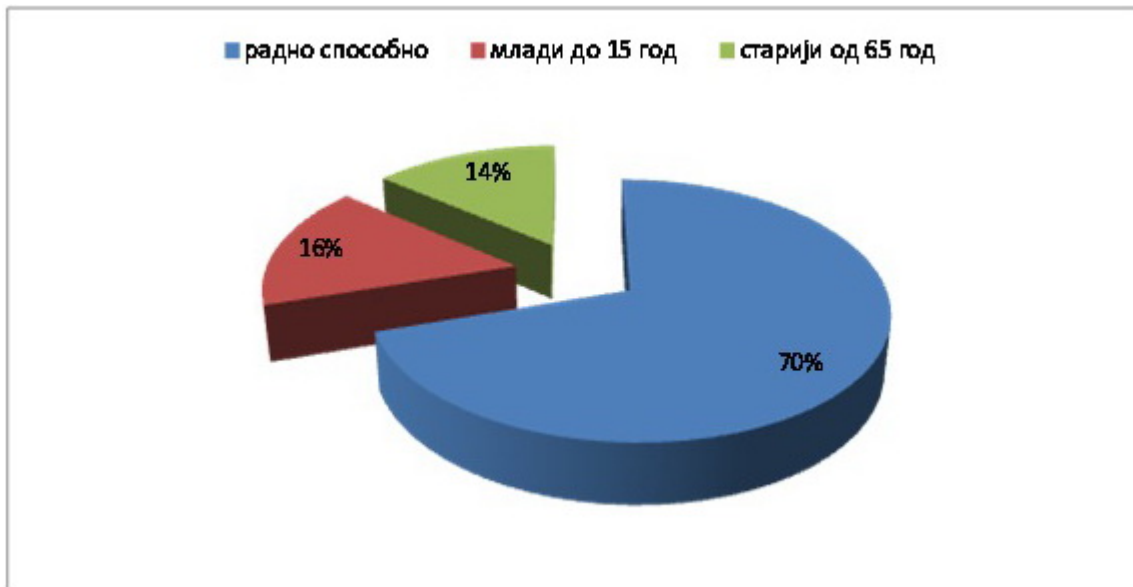
3.10. Образовна структура становништва: 15 - 65 година живота

Републички завод за статистику, Општине у Србији 2007, Београд 2007*

3.11. Радно способно станоивништво*

Радно способно станоивништво (15-65) броји укупно 57847 становника. То чини 70% од укупног броја становника. Млади до 15 година чине 16% становништва, док 14% чине старији од 65.

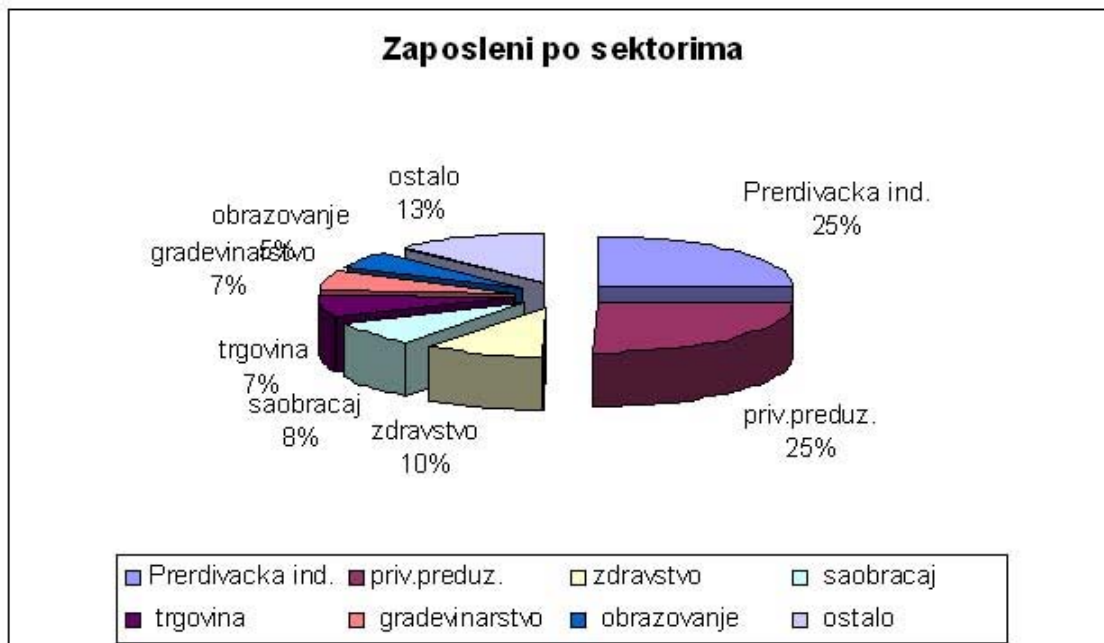
Републички завод за статистику, Општине у Србији 2007, Београд 2007

3.12. Радна снага

У Ужицу ради 25462 људи, од чега 39.9% чине жене. 19126 људи ради у предузећима, установама, задругама и другим организацијама док 6336 људи ради као приватни предузетници (24.9%).

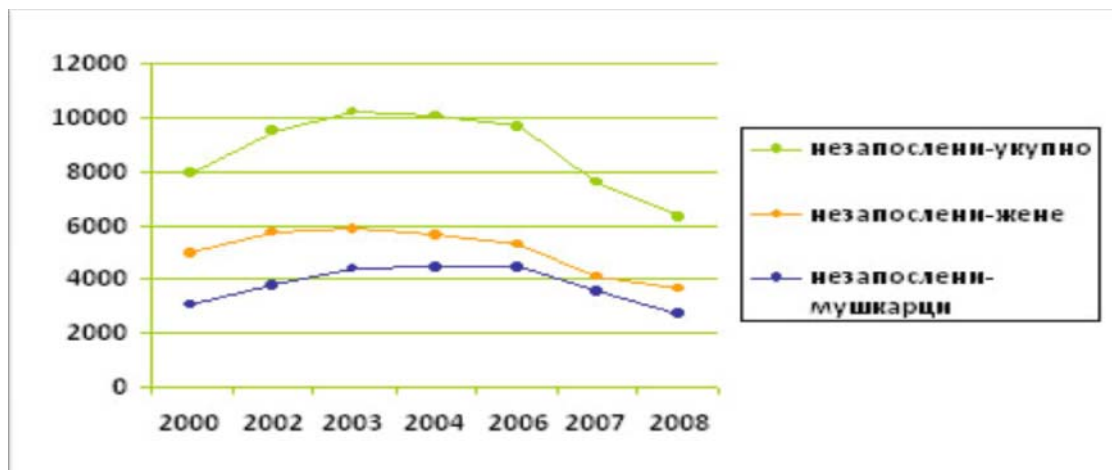
3.13. Према секторима запослени раде у:

прерађивачкој индустрији	25.3%
здравству	10.2%
саобраћају и везама	8.0 %
трговини	7.1%
грађевинарству	6.9%
образовању	5.1%
државној управи	2.9%
комуналним услугама	2.4%
производња ел.енергије	2.0%
хотелијерство	1.7%
финансије	1.7%
некретнине	1.0%
рударство	0.7%
шумарство	0.6%

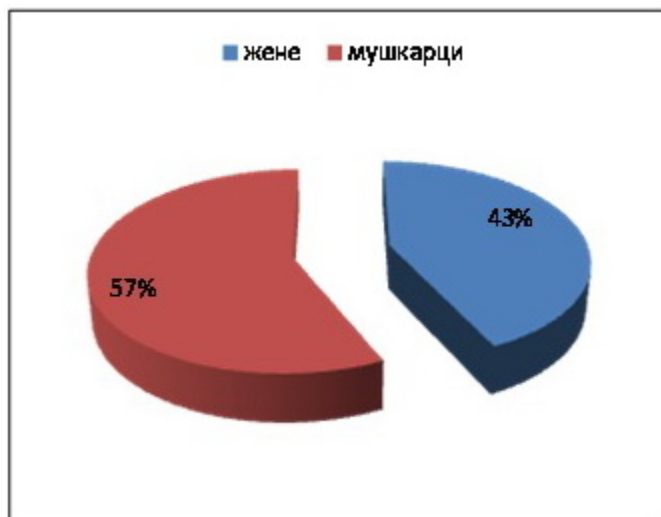

* Републички завод за статистику, Општине у Србији 2007, Београд 2007

3.14. Структура незапосленх у периоду 2000 - 2008

3.15. Полна структура незапослених

3.16. Квалификациона структура незапослених

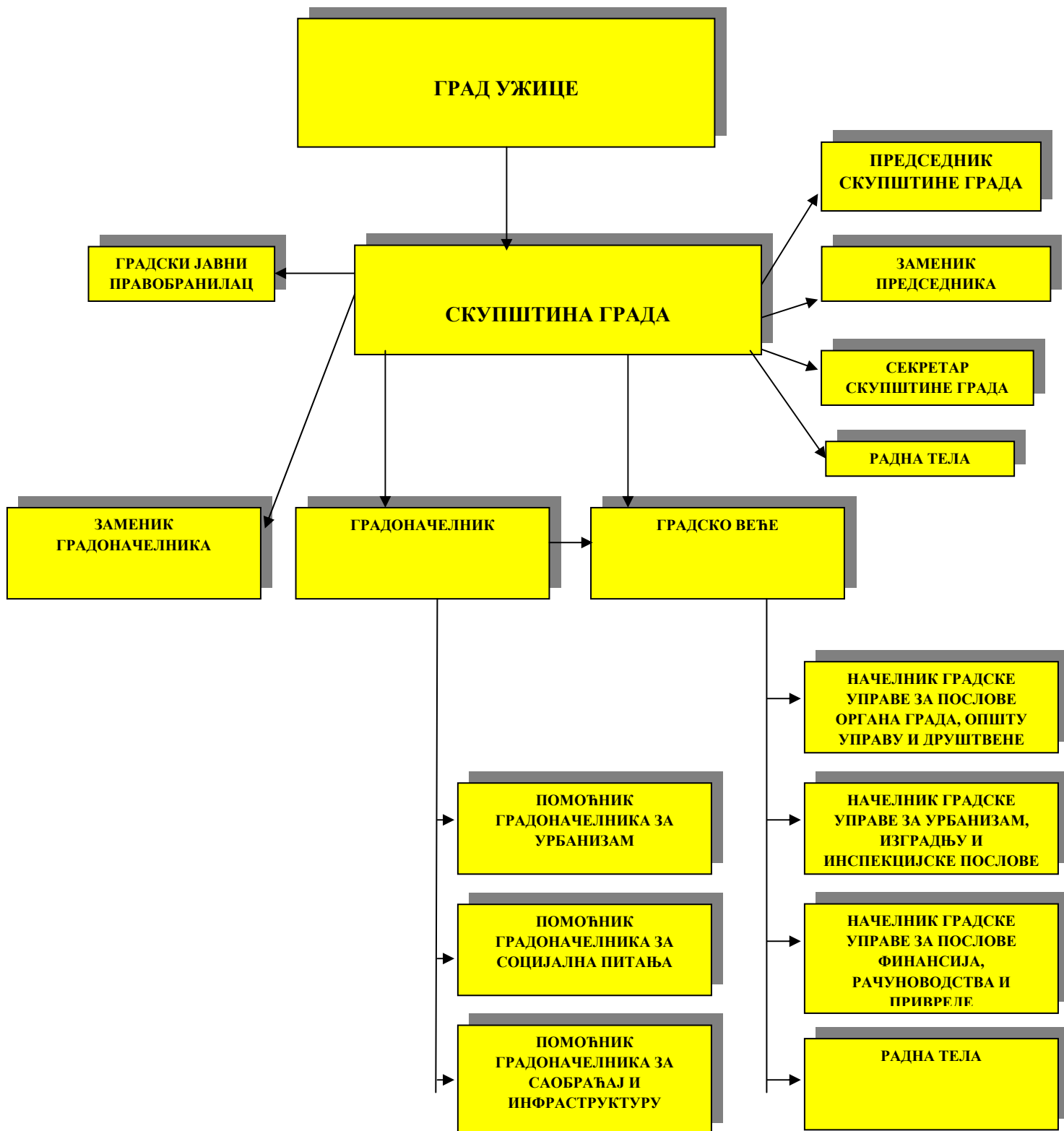
Сзепен стручне спреме	Број незапослених
I	1350
II	571
III	1911
IV	1667
V	126
VI	376
VII/1	304
VII/2	3
VIII	1
УКУПНО	6309

* Извор: Национална служба за запошљавање-филијала Ужице, Октобар 2008

3.17. Органи Града

Скупштина Града Ужица: 67 одборника
Градоначелник
Градско веће чини 11. чланова

3.18. Организација и рад органа града Ужица

ПОГЛАВЉЕ 2

4. ПОДАЦИ О ИЗБЕГЛИМ И ИРЛ НА ТЕРИТОРИЈИ ГРАДА УЖИЦА

Тренутно на територији Града Ужица, избегла и интерно расељена лица живе у два Колективна центра за смештај избеглих и ИРЛ, у Згради социјалног становања у Севојну и у приватном смештају.

БРОЈ ИЗБЕГЛИХ ЛИЦА СА ПОТВРЂЕНИМ СТАТУСОМ 322		БРОЈ ИНТЕРНО РАСЕЉЕНИХ ЛИЦА 472	
Колективни смештај	55	Колективни смештај	36
Приватни смештај	267	Приватни смештај	368
		Зграда социјалног становања у Севојну	68

Структура избеглих и ИРЛ по врсти смештаја, структури и сл:

У колективном смештају „Забучје“ који је званично затворен крајем 2005. године тренутно живи 34 лице.

Структура избеглих и интерно расељених	
Избегла лица	33
Интерно расељена лица	1
Претходно пребивалиште	
Хрватска	16
Босна и Херцеговина	17
Косова и Метохија	1
Полна структура	
Мушкарци	16
Жене	18
Старосна структура	
До 15 година саарости	
15-65 година старости	11
Преко 65 година старости	23
Број чланова домаћинства	
Једночлана породица	24
Двочлана породица	5
Структура по претходном пребивалишту	
Сеоско подручје	17
Градско подручје	17
Образовање и радни статус	
Пензионери	13 + 4 лица чекају на пензију

Земљорадници и домаћице	7
ПК радници	3
КВ радници (III степен стручне спреме)	2
ВК радници (IV степен стручне спреме)	4
Висока стручна спрема	1
Број запослених	2 (1 КВ и 1 ВК радник)
Здравствена структура	
Број лица са хроничним обољењима	21
Број лица зависника од алкохола	5
Психијатријски болесници	1
Лица са посебним потребама	1

У Колективном центру „Златибор – Стандард“ тренутно живи 57 лица.

Структура избеглих и интерно расељених	
Избегла лица	22
Интерно расељена лица	35
Претходно пребивалиште	
Хрватска	10
Босна и Херцеговина	12
Косова и Метохија	35
Полна структура	
Мушкарци	36
Жене	21
Старосна структура	
Деца до 15 година	7
15-30 година старости	16
30-65 година старости	30
Преко 65 година	4
Број чланова домаћинства	
Једночлана породица	10
Двочлана породица	6
Трочлана породица	1
Четворочлана породица	3
Петочлана породица	3
Структура по претходном пребивалишту	
Сеоско подручје	38
Градско подручје	19
Структура по образовању и радном статусу	
Пензионери	4

Земљорадници и домаћице	9
НК радници	6
ПК радници	13
КВ радници (III степен стручне спреме)	10
ВК радници (IV степен стручне спреме)	5
Број запослених	4
Број лица на школовању	13 (8 у основној,4 у средњој,1 на факултету)
Здравствена структура	
Број лица са хроничним обољењима	15
Број лица зависника од алкохола	15
Психијатријски болесници	5
Лица са посебном потребама	2

У Згради Социјалног становања у улици Вишеслава Бугариновића ББ у Севојну смештено је 68 лица.

Структура избеглих и интерно расељених	
Избегла лица	7
Интерно расељена лица	61
Претходно пребивалиште	
Хрватска	—
Босна и Херцеговина	7
Косова и Метохија	61
Полна структура	
Мушкарци	34
Жене	34
Старосна структура	
Деца до 15 година	12
15-30 година старости	19
30-65 година старости	33
Преко 65 година	4
Број чланова домаћинства	
Двочлана породица	5
Трочлана породица	3
Четворочлана породица	2
Петочлана и вишечлана породице	9
Структура по претходном пребивалишту	
Сеоско подручје	36
Градско подручје	32
Структура по образовању и радном статусу	
Пензионери	4
Земљорадници и домаћице	4
НК радници	1
ПК радници	5
КВ радници (III степен стручне спреме)	9

ВК радници (IV степен стручне спреме)	9
Виша стручна спрема	1
Висока стручна спрема	3
Број запослених	11
Број лица на школовању	22(11 у основној,6у средњој,5 на факултету)
Здравствена структура	
Број лица са хроничним обољењима	19
Психијатријски болесници	1

Број избеглих лица који тренутно живе у приватном смештају на територији Града Ужица је 267.

Претходно пребивалиште	
Хрватска	–
Босна и Херцеговина	–
Косова и Метохија	–
Полна структура	
Мушкарци	115
Жене	152
Старосна структура	
Деца до 15 година	8
15-65 година старости	189
Преко 65 година	70
Број чланова домаћинства	
Једночлана породица	97
Двочлана породица	43
Трочлана породица	18
Четворочлана породица	7
Петочлана и вишечлана породице	1
Структура по претходном пребивалишту	
Сеоско подручје	96
Градско подручје	171
Образовање и радни статус	
Пензионери	62
Земљорадници и домаћице	44
НК радници	13
ПК радници	8
КВ радници (III степен стручне спреме)	24
ВК радници (IV степен стручне спреме)	55
Виша стручна спрема	10
Висока стручна спрема	8
Број запослених	72 (4 НК радника, 16 КВ радника, 34 ВК радника, 10 са вишим и 10 са високим образовањем)

Број лица на школовању	43 (8 у основној, 19 у средњој, 8 на вишој школи и 8 на факултету)
------------------------	--

Број интерно расељених лица која живе у приватном смештају на територији Града Ужица износи 368.

Претходно пребивалиште	
Косово и Метохија	-
Полна структура	
Мушкарци	183
Жене	185
Старосна структура	
Деца до 15 година	30
15-30 година старости	83
30-50 година старости	110
50-65 година старости	71
Преко 65 година	74
Број чланова домаћинства	
Једночлана породица	61
Двочлана породица	31
Трочлана породица	29
Петочлана и вишечлана породице	13
Структура по претходном пребивалишту	
Сеоско подручје	162
Градско подручје	206
Образовање и радни статус	
Пензионери	54
Земљорадници и домаћице	34
НК радници	32
ПК радници	48
КВ радници (III степен стручне спреме)	37
ВК радници (IV степен стручне спреме)	41
Виша стручна спрема	14
Висока стручна спрема	6
Број запослених	69
Број лица на школовању	65

Укупна циљна група је 794 лица

Структура циљне групе по смештају	
Колективни центри	91
Зграда Социјалне градње	68
Избегла лица у приватном смештају	267
Интерно расељена лица у приватном смештају	368
Структура циљне групе по претходном пребивалиштву	
Градско подручје	445
Сеоско подручје	349
Структура циљне групе по броју чланова домаћинства	
Једночлана породица	192
Двочлана породица	90
Трочлана породица	51
Четворочлана породица	29
Петочлана и вишечлана породице	26
Структура циљне групе по полу	
Мушкарци	384
Жене	410

ПОГЛАВЉЕ 3

Анализа ситуације и закључци:

Ово поглавље обухвата четири врсте квалитативних анализа:

Преглед документације релевантне за питања избеглих и интерно расељених лица:

Анализа заинтересованих страна

Анализа стања

Анализа проблема са закључцима

Саветодавно тело градоначелника за социјалну и децију политику у сарадњи са другим социјалним актерима и на препоруку Комесаријата за избеглице основало је Радну групу за управљање миграцијама којој је пренета обавеза да изради нацрт Акционог плана за решавање проблема избеглих и интерно расељених лица Града Ужица и тиме је потврђен јасан став градоначелника и других носиоца локалне власти да ће се избеглим и интерно расељеним лицима посветити посебна пажња. Акциони план за решавање проблема избеглих и расељених лица је природан наставак реализације Стратешког плана социјалне политике Града Ужица.

Преглед документације:

У складу са Конвенцијом Уједињених Нација о статусу избеглица из 1951, и Законом о избеглицама СРЈ из 1991 и новим предлогом Закона о изменама и допунама Закона о избеглицама, Националном стратегијом за решавање проблема избеглих и интерно

расељених лица, Националном стратегијом за смањење сиромаштва, Локалном стратегијом за социјалну политику и разним упуштвима релевантних међународних организација које делују на овом пољу (УНХЦР, ИОМ и сл...) и у складу са упуштвима Комесаријата за избеглице Републике Србије, Град Ужице приступа изради Акционог плана за решавање проблема избеглих и ИРЛ који ће се односити на период од 2010-2013 године.

Анализа стања:

Сиромаштво избеглица и интерно расељених лица је вишеструко по својој природи и састоји се и од материјалног сиромаштва и различитих облика људског сиромаштва-проблеми у приступу основним људским правима (као што су својина, документа, слобода кретања) и услугама (приступ здравственој заштити, социјалној помоћи и образовању итд..), разним правним проблемима и психосоцијалним проблемима услед друштвеног искључења, маргинализације и дискриминације. Ако говоримо о материјалном сиромаштву, истраживања показују да је сиромаштво у наведеној категорији дупло веће него у укупној популацији и ИРЛ је испод линије сиромаштва опште популације. Нагли прекид (промена) социјалног, економског и културног контекста у ком живе ставио их је у позицију ускраћености свих врста ресурса: прихода, имовине, друштвених мрежа и емотивне сигурности. Они се осећају као људи који нигде не припадају. Одлазак у треће земље, као један од начина све је мање доступан, а за ИРЛ потпуно недоступан.

Свот анализа

	Снаге	Слабости
У Н У Т Р А Ш Њ Е	<ul style="list-style-type: none"> -Сместени у згради Хелп-а и приватном смештају углавном ИИИ и ИВ степена стручне спреме - Комунално опремљено земљиште код Беле Земље - ГИС, ЛАП -Сензибилисаност структура власти за интеграцију избеглица и ИРЛ • Нацрт плана у изради -Схваћена потреба за стратешким планирањем - Искуство људи у раду 	<ul style="list-style-type: none"> - У колективним центрима се налазе пензионери, стари и болесни, земљорадници и домаћице са малим потенцијалима за активно укључивање у тржиште рада, - Веома скупо земљиште, нарочито градска зона - Неувезаност система подршке - Још увек се не налазимо у буџетском планирању

		-Непостојање удружења избеглих и ИРЛ
С П О Љ А Ш Њ Е	<p>Могућности</p> <p>-У колективним центрима се налазе пензионери, стари и болесни, земљорадници и домаћице са малим потенцијалима за активно укључивање у тржиште рада,</p> <p>- Веома скупо земљиште, нарочито градска зона</p> <p>- Неувезаност система подршке</p> <p>- Још увек се не налазимо у будџетском планирању</p> <p>- Непостојање удружења избеглих и ИРЛ</p>	<p>Претње</p> <p>-Светска економска криза, отпуштање кадрова, проблеми извозно оријентисане привреде</p> <p>-Велики притисак на буџет домаће социјале</p> <p>-Безбедносни проблеми око повратка на КИМ</p> <p>-Предрасуде око избеглица и ИРЛ</p>

Анализа заинтересованих страна:

Анализом заинтересованих страна идентификоване су кључне заинтересоване стране за унапређење положаја избеглих и интерно расељених лица, које су подељене на крајње кориснике и кључне партнере локалној самоуправи у развијању и примени мера и програма.

Локалним акционим планом као крајњи корисници/це услуга дефинисани су:

Лица у колективним смештајима

Радно способна лица без запослења, која немају одређене квалификације потребне привреди.

Социјално угрижена лица у приватном смештају (без запослења, лоши услови становања)

Анализа проблема избеглих и интерно расељених лица:

Имајући у виду ситуацију на локалном нивоу, расположиве ресурсе и текуће проблеме радна група за миграције је издвојила, као приоритетне, следеће групе проблема: **економски проблеми, проблеми правне природе и социјални проблеми.**

ЕКОНОМСКИ ПРОБЛЕМИ

У периоду транзиције после завршених ратова и изолације у земљи где су економски услови веома неповљни и где је и општа популација материјално угрожена, избегла лица и ИРЛ су посебно рањива популација, (немогућност запошљавања, лоши услови становања, нижи ниво образовања). Радна група је дошла до сазнања да су запошљавање и

обезбеђивање основних услова за становање најважнији проблеми циљне популације, те смо у Локалном акционом плану економски статус поделили у две подцеле. За решавање наведених проблема потребан је напор шире заједнице, града, државе и страних организација, како би се проблем што брже и ефикасније решио.

ПРОБЛЕМИ ПРАВНЕ ПРИРОДЕ

Проблеми правне природе су код избеглих и ИРЛ су бројни, почевши од непотпуне документације, немогућности за долазак до документације која се налази у земљи порекла, имовинских права, уништеној, усељеној имовини не могућност повратка у земљу порекла. Преузимањем држављанства Србије, при чему решавањем правног статуса социјални и материјални положај се битно не мења. Решавање ових сложених питања превазилазе ресурсе на локалном нивоу.

СОЦИЈАЛНИ ПРОБЛЕМИ

Нагли прекид социјалног, економског и културног контекста избеглих и ИРЛ ставио их је у позицију ускраћености свих врста ресурса: прихода, имовине, друштвених мрежа и емотивне сигурности. Они се осећају као људи који нигде не припадају. Потребна им је боља информисаност о правима из социјалне заштите, психо -социјална помоћ и свака друга врста помоћи како би се осећали као грађани који припадају заједници у којој живе.

Рангирање приоритета

Применом методе оцењивања и рангирања дефинисаних проблема, радна група је дошла до закључка да су проблеми везани за социјални статус најважнији, а да одмах за њима следе проблеми везани за правни статус а затим проблеми становања и запошљавања.

ПРОБЛЕМ	ВАЖНО СТ	ХИТНО СТ	ИЗВОДЉИВО СТ	НАДЛЕЖНО СТ	ДОМИН О ЕФЕКА Т	ТОТА Л
<i>незапосленост</i>	4	5	2	3	3	19
<i>Становање</i>	5	5	4	4	1	19
<i>Правни проблеми</i>	5	5	4	4	1	19
<i>Социјални статус</i>	4	5	4	4	3	20

ЗАКЉУЧЦИ:

После анализе циљне групе и дефинисања проблема можемо доћи и до одређених закључака.

Потребе решавања стамбеног питања: приоритет је гашење колективних центара што је у скалду са Националном стратегијом за решавање проблема избеглих и интерно расељених лица. Изградњом једне зграде социјалног становања би се решио проблем колективних центара на територији Града Ужица.

Оснивање канцеларије за пружање бесплатне правне помоћи је врло важан сегмент у решавању проблема избеглих и интерно расељених лица, прибављање докумената, проблеми везани за непокретну имовину, девизне штедње, пензија и сл... су горући и

решавањем тих проблема била би решена и друга питања, нарочито за избегла лица са територије Хрватске.

Већина избеглих и интерно расељених лица је незапослена (што се види из анализе циљне групе) па су им програми за активно тражење посла, преквалификације, доквалификације, старт-уп кредити, донације за започињање сопственог бизниса и сл преко потребни како би почели да остварују сопствене приходе и да би могли потпуно да се интегришу у локалну заједницу.

Једночлане породице старих људи чине приличан број популације избеглих и интерно расељених лица, па би брига о старима и повећање капацитета установа социјалне заштите требао да буде правац коме би Град Ужице и његове институције требало да теже.

Многи проблеми избеглих и интерно расељених лица превазилазе могућности локалне заједнице, тако да би појачана сарадњом са републичким институцијама, међународним организацијама и разним фондовима убрзала решавање наведених проблема.

ПРЕПОРУКЕ:

Радна група по расположивим информацијама и радом на терену ближе удврди хитне потребе за најугроженији део циљне популације.

Да интензивније сарађује са републичким Комесаријатом за избеглице и ако могућности дозвољавају да се укључи у програме страних донатора.

Да оснује канцеларију за бесплатну правну помоћ (почетком јуна месеца Грађанска читаоница „Либереграф“ у сарадњи са НПА би требало да оформи канцеларију за бесплатну правну помоћ-очекује се помоћ града у раду канцеларије)

Да се сви социјални актери који су по природи посла везани за ову област више укључе у решавање проблема.

Да, ако могућности дозвољавају аплицира код државних институција за средства за јавне радове и да укључи и један број лица из наведене популације

ПОГЛАВЉЕ 4

Приоритетне групе

Критеријуми локалног акционог плана за избор приоритетних група међу избеглим и интерно расељеним на територији Града Ужица су:

Видљивост и распрострањеност проблема циљне групе у локалној заједници

Бројност циљне групе

Незапосленост и материјално сиромаштво одређене циљне групе

Степен угрожености циљне групе заинтересованост саме циљне групе за решавање сопствених проблема

Приоритетне групе одабране на основу предходних критеријума су:

Лица у колективним смештајима (без решеног стамбеног проблема)

Радно способна незапослена избегла и интерно расељена лица, са неодговарајућом стручном квалификацијом

Избегла и интерно расељена лица без основних личних докумената и нерегулисаног правног и имовинског у зекљи порекла.

ПОГЛАВЉЕ 5

1. Општи и специфични циљеви

Полазећи од анализе стања, локалних ресурса и капацитета, као и анализе потреба избеглица и интерно расељених лица на територији Града Ужица, а у складу са националним стратешким опредељењем, дефинисани су следећи **општи циљеви**:

1. Побољшање стамбених услова за избегла и расељена лица на територији Града Ужица, кроз програме откупа сеоских домаћинстава и програме стамбене изградње.
2. Повећање нивоа запослености кроз обуке за развијање сопственог бизниса и активног тражења посла.
3. Пружање бесплатне правне помоћи за избегла и интерно расељена лица.

Из овако дефинисаних општих циљева формулисани су **специфични циљеви** који су релевантни за постизање општих циљева у периоду од 2010 до 2013. Године и то:

1. *Обезбеђивање правних и финансијских услова за решавање стамбених проблема, од 2010 до 2013 године*
2. *Економски оснажити избегла и интерно расељена лица и подићи ниво њихове конкурентности на тржишту рада кроз развој програма за запошљавање и самозапошљавање*
3. *Пружање бесплатне правне помоћи за избегла и интерно расељена*
4. *У градском буџету за 2011. отворити посебну линију за помоћ избеглим и интерно расељеним лицима.*

ПОГЛАВЉЕ 6

1. Активности –задаци за реализацију Локалног плана акције за избегла и интерно расељена лица

ТАБЕЛЕ ЛОКАЛНОГ АКЦИОНОГ ПЛАНА

Специфичан циљ 1.1. : Обезбеђивање правних и финансијских услова за решавање стамбених проблема, од 2010 до 2013 године							
Активност	Период реализације	Очекивани резултати	Индикатор(и)	Потребни ресурси		Носилац активности	Партнери у реализацији
				Буџет града остали извори			
1.1.1.Сагледавање могућности убрзавања процедуре за добијање грађевинских дозвола и других потребних докумената за решавање стамбених проблема.	Током 2010	Увид у процедуре и промене општинских одлука које су у складу са законом	Број одлука које олакшавају и убрзавају процедуру.			ГУ за урбанизацију	Радна група за миграције
1.1.2.Опредељивање земљишта/обезбеђивање инфраструктуре опремљених грађ.парцела	Јануар 2010 – децембар 2013.година	Опредељено одговарајуће грађ.земљиште Обазбеђене одговарајуће грађ.парцеле Урбанистички	Број парцела Површина парцела Локација парцела Број урбанистичких	Града Ужице		Градска управа за урбанизацију	Радна група за миграције Дирекција за изградњу

		пројекти усвојени	пројеката				
1.1.3 Помоћ у грађевинском материјалу за завршетак започетих објеката.	Период 2010-2011	Најмање пет пакета укупне вредности 1.850.000,00 у 2010 години.	Број додељених пакета максималне вредности 350.000,00	1.850.000,00		Комисија града Ужица за доделу грђевинских пакета. Радна група за управљање миграцијама.	Комесаријат за избеглице
1.1.4. Изградња најмање 12 станова за избегла и ИРЛ лица	Јул 2010 – јул 2011. година	Обезбедити услове становања за 12 избегличких и ИРЛ породица.	Број породица којима су побољшани услови становања. Број изграђених станова Број адаптираних станова Број откупљених сеоских домаћинстава	2.000.000,00 РСД	АСБ -165.000 еура	АСБ Град Ужице	Град Ужице
1.1.5 Откуп сеоских домаћинстава	2010-2013	Обезбедити средства и пронаћи 5	Висина обезбеђених средстава за		3.500.000, РСД	Град Ужице Радна	УНХЦР Комесаријат за избеглице

за трајно стамбено збрињавање породица избеглица и ИРЛ		сеоских домаћинстава за откуп	откуп Број обезбеђених сеоских домаћинстава за откуп Број откупљених сеоских домаћинстава Број породица и чланова породица чији је стамбени проблем трајно решен путем откупа сеоских домаћинстава			група	Интерсос Фондација Дивац - ХОД
---	--	-------------------------------------	---	--	--	-------	--------------------------------------

Специфичан циљ 2.1: Економски оснажити избегла и интерно расељена лица и подићи ниво њихове конкурентности на тржишту рада кроз развој програма за запошљавање и samozapošljavanje							
Активност	Период реализације	Очекивани резултати	Индикатор(и)	Потребни ресурси		Носилац активности	Партнери у реализацији
				Буџет	Други извори		
2.1.1 Обезбеђивање до 10 донација просечне вредности до 2.000 Еура за стар ап бизнис	2010	Обезбеђено запослење за до 10 лица које имају статус избеглих и ИРЛ лица	Број корисника донација Број пријављених новооснованих радњи/предузећа	Буџет	Други извори	Град Ужице	Радна група за миграције ХЕЛП Краљево
				2.500.000,00	2.000.000 динара		
2.1.2 Обезбеђивање до 10 донација просечне вредности до 1.200,00 Еура за стар уп бизнис (50 % подржаних бизниса које воде жене)	2010-2011	Обезбеђени услови за започињање сопственог бизниса уз менторску подршку АСБ	Број пријављених лица на конкурс Број одобрених донација Број новооснованих фирми		12.000,00 Еура АСБ	АСБ	Радна група за миграције РРА ГРАД Ужице
2.1.3 Оснивање социјалног предузећа за запошљавање избеглица и ИРЛ	2010 – 2011. година	Запслено шест лица из групе избеглица или ИРЛ	Оснаовано социјално предузеће Број новооснованих радних места Број запослених лица	1.000.000,00	13000 еура	Либерграф	НПА

Специфичан циљ 3 : Пружање бесплатне правне помоћи за избегла и интерно расељена лица.

Активност	Период реализације	Очекивани резултати	Индикатор(и)	Потребни ресурси		Носилац активности	Партнери у реализацији
				Буџет	Други извори		
3.1.1 Обезбеђивање услова за наставак рада канцеларије за бесплатну правну помоћ	01.06. 2010 – 31.05.2011	Обезбеђена правна помоћ избеглих и ирл у земљама порекла.	Број послатих поднесака и број успешно решених поднесака и представки од стране надлежних институција у земљама порекла циљне групе.	130.000,00 РСД	Одобрена средства од стране Норвешке народне помоћи у износу од 10.000 еура	Грађанска читаоница Либерграф	Норвешка народна помоћ Повереник за избеглице Град Ужице
3.12. Аплицирање Града Ужице и Либерграф-а код страних донатора, владе за наставак пружања бесплатне правне помоћи.	31.0.2011. – 31.12.2013	Обезбеђена правна помоћ избеглих и ирл у земљама порекла	Број послатих поднесака и број успешно решених поднесака и представки од стране надлежних институција у земљама порекла циљне групе.			Грађанска читаоница Либерграф	Норвешка народна помоћ Повереник за избеглице

ПОГЛАВЉЕ 7

Ресурси - Буџет

Процењено је да ће за реализацију локалног плана 2010-2013 године бити укупно потребно око 100.000 еура. С обзиром на то да детаљни годишњи планови нису урађени и да у буџету Града Ужица за 2009 годину је издвојено 1.850 .000 динара, средства од стране комесаријата за избеглице (око 15.000 еура) и да ће средства за 2010 и наредне године бити накнадно издвојена од стране локалне самоуправе и других донатора, тако да ће се детаљни локални акциони планови тек израђивати за наредни период.

Средства за реализацију овог локалног плана обезбеђиваће се из различитих извора : делом из буџета локалне самоуправе делом из донаторских буџета, односно помоћу пројеката који ће се развити на основу овог локалног плана, као и доступности извора.. Потенцијални донатори и фондови на које ће се реализација Локалног акционог плана ослањати су . ИОМ, Хелп, Интер- Сос, УНХЦР, НПА, АСБ и други.

Поступајући у скалду са донетим националним стратегијама за смањење сиромаштва, решавање питања избеглих и интерно расељених лица, запошљавања, одрживог развоја, очекује се финансијска подршка ресорних министарстава у реализацији активности ЛПА.

Напомена : *Предвиђено време почетка реализације , како је представљено табелама ЛПА, као и сам план реализације, у потпуности зависе од датума усвајања локалног плана у скупштини Града Ужица, као и од почетка реализацијен донаторских програма и фондова у Републици Србији.*

ПОГЛАВЉЕ 8

Аранжмани за примену

Аранжмани за примену ЛПА Града Ужица обухватају локалне структуре и различите мере и процедуре које ће осигурати његово успешно спровођење. У оквиру локалних структура разликују се:

- 1) **структуре за управљање процесом примене ЛПА**
- 2) **структуре које су оперативне и примењују ЛПА.**

Структуру за управљање процесом примене ЛПА, након његовог усвајања, представљаће Радна група за управљање миграцијама Града Ужица ће направити **План управљања применом Локалног акционог плана.**

Радна група за управљање миграцијама Града Ужица, као управљачка структура има следеће задатке:

- у потпуности одговара за вођење целокупног процеса примене локалног плана;
- именује локалне тимове за управљање пројектима који настану као резултат операционализације локалног плана;
- обезбеђује приступ и прикупљање свих података и информација од сваког актера у реализацији локалног план;

- одржава контакте са свим учесницима у реализацији локалног плана;ж
- управља процесом мониторинга и евалуације локалног плана;одржава контакте са јавношћу и доносиоцима одлука и локалној самоуправи.

Оперативну структуру за примену овог плана чиниће институције и организације и тимови формирану у циљу непосредне реализације плана и пројеката развијених на основу локалног плана. У складу са Локалним акционим планом, биће реализована подела улога и одговорности међу различитим актерима у локалној заједници – партнерима у реализацији. Сваки актер ће у складу са принципом јавности и транспарентности рада водити евиденцију и документацију и припремати периодичне извештаје о раду. Извештаји ће полазна основа за праћење и оцењивање успешности рада.

Оперативна структура за примену локалног плана има следеће задатке и одговорности:

- реализација локалног акционог плана;
- непосредна комуникација са корисницима/цама услуга
- редовно достављање извештаја Радној групи за управљање миграцијама
- унапређење процеса примене локалног плана у складу са сугестијама и препорукамауправљачке структуре.

Процењује се да ће носиоци програма , пројеката и активности ЛПА бити у првом реду следеће институције и организације:

1. Повереништво за избеглице
2. Центар за социјални рад
3. Црвени крст
4. Грађанска читаоница „Либерграф“
5. Национална служба за запошљавање

Управљачка и оперативна структура ће развити план и механизме међусобне комуникације, пратиће успешност размене информација и ефикасност комуникације у односу на очекиване резултате примене ЛАПа.

Детаљне годишње планове за наредни период припремаће Радна група за управљање миграцијама уз активне консултације са оперативним структурама. По потреби Радна група ће оформити и посебне одговарајуће радне тимове и комисије.

ПОГЛАВЉЕ 9

Праћење и оцена успешности

Циљ праћења и оцене успешности (мониторинга и евалуације) ЛПА је да се систематично прикупљају подаци, прати и надгледа процес примене и процењује се успех ЛПА ради предлагања евентуалних измена у активностима на основу налаза и оцена.

Временски оквир – мониторинг (као систематски процес прикупљања података) спроводи се континуирано и дугорочно за период 2010-2013. Евалуација ће се вршити периодично – једном годишње. Финална евалуација обавиће се на крају 2013. године.

Предмет мониторинга и евалуације - мониторинг и евалуација укључују целовито сагледавање испуњења активности – задатака и специфичних циљева.

Кључни индикатори утицаја за праћење и оцењивање успешности примене локалног акционог плана ће бити следећи:

1. Обухват избеглих и ИРЛ новим услугама
2. Структура корисника/ца услуга и мера програма;
3. Ниво укључености различитих актера у пружању услуга
4. Обим финансијскиг средстава издвојених за услуге избеглим и ИРЛ;
5. Структура издвојених средстава за услуге (буџет локалне самоуправе, донаторска средства, други извори...)

Процесни индикатори за праћење и оцењивање успешности примене ЛАП-а ће бити следећи:

- 1 Број одобрених грађевинских пакета и решених стамбених питања за избегла и ИРЛ;
2. Број сертификата о завршеној обуци за запошљавање и самозапошљавање избеглих и ИРЛ;
3. Број поднетих поднесака за решавање имовинских и других правних питања у земљама порекла избеглих;
4. Број успешно решених поднесака из домена бесплатне правне помоћи;
5. Број закључених уговора о раду;
6. Број новоснованих привредних субјеката од стране циљне групе.

Методe и технике мониторинга и евалуације – за успешно обављање мониторинга и евалуације користиће се стандардни сет алата међу којима су: евидентирање корисника, интервијуи са корисницима, анкете, извештавање.

Радна група за управљање миграцијама ће бити одговорна за праћење и оцењивање успешности. Тим за мониторинг ће се основати и чиниће га стручна лица из локалних институција и организација које се непосредно баве питањима избеглих и ИРЛ, као и представници корисничких група. Радна група ће својим пљном рада дефинисати начин организовања мониторинга и евалуације локалног акционог плана.